

**Цюрпіта Я.В.**

*здобувач*

**Хом'як І.В.**

*к.б.н.*

*Житомирський державний університет Імені Івана Франка*

*Житомир, Україна*

## **ЕКОСОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОЇ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ «КРИНИЧКА В СТУГІВЩИНІ»**

Проектована пам'ятка природи «Криничка в Стугівщині», розташована поблизу села Стугівщина в Овруцькій міській громаді Житомирської області, є яскравим прикладом унікальної природної спадщини. Це джерело, яке знаходиться в поліській зоні з характерними мішаними лісами, болотами та піщаними ґрунтами, відіграє важливу роль у підтримці екосистем регіону.

Вода з цього джерела вирізняється чистотою та високим екологічним станом, що робить його цінним як для місцевої флори та фауни, так і для населення, яке має доступ до якісної питної води. Збереження цього джерела є нагальною потребою, адже антропогенні фактори, такі як забруднення або несанкціоноване використання, можуть завдати йому непоправної шкоди. Надання цьому джерелу статусу гідрологічної пам'ятки природи місцевого значення дозволить забезпечити надійний захист цього природного об'єкта

Оселища проекрованої пам'ятки природиналежать до трьох типів: лісова, лучна та прибережна [5]. Нами було описано рослинні угруповання, які належать до 13 класів, 16 порядків, 20 союзів та 26 асоціацій та одного безрангового угруповання відповідного рівня [2]. На території було описано 8 раритетних оселищ з 4 резолюції Бернської конвенції. Територія має високий потенціал через надання екосистемних послуг. Вона має соціально-економічне значення як рекреаційний і сакральний об'єкт [3].

Окрім того, пам'ятка має високий рекреаційний та освітній потенціал, сприяючи розвитку екологічного туризму. Однак, для забезпечення її сталого функціонування важливо враховувати потенційні загрози, зокрема ризик забруднення води та порушення природного балансу через неконтрольовану рекреаційну діяльність. Збереження цього об'єкта вимагатиме впровадження заходів для його охорони та раціонального використання.

Охоронний статус передбачає низку переваг:

1. Це дозволить мінімізувати вплив людини на джерело, зберігши його природний стан;
2. Захист «Кринички» сприятиме підтримці біорізноманіття в регіоні, адже вода є ключовим елементом для життя багатьох організмів;
3. Це стане основою для розвитку екологічного туризму.
4. Від джерела починається струмок, який є притокою малої річки басейну Словечни [4]. Підземні води джерела підвищують рівень води в річці, знижують концентрацію забруднень та евтрофікацію.

Сучасні туристи дедалі частіше шукають можливості для взаємодії з природою, а джерело, як об'єкт з екологічною та історичною цінністю, може

стати однією з візитівок регіону. Екологічний туризм, у свою чергу, підвищить обізнаність громадськості про важливість збереження природних ресурсів [1].

#### Список використаних джерел

1. Андрійчук Т.В., Хом'як І.В., Демчук Н.С., Власенко Р.П., Костюк В.С. Еколого-просвітницький маршрут «Священні джерела Словечансько-Овруцького кряжу». *Географія та туризм*. 2022. Вип. 64. С 53-60.

2. Козин М.С., Хом'як І.В. Синтаксономічна та екозоологічна характеристика природного джерела «Кам'яний брід». *Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції: тези Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Житомир: ЖДТУ, 2021. С. 104.

3. Хом'як І. В., Василенко О. М., Кутковець В. А. Рекреаційний та природоохоронний потенціал природних джерел Словечансько-Овруцького кряжу. *Туризм. Географія. Екологія: інновації, освіта, бізнес*. Житомир : Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, 2024. С. 105-108.

4. Хом'як І.В., Козин М.С., Коцюба І.Ю., Василенко О.М., Власенко Р.П. Обґрунтування необхідності охорони витоків малих річок на прикладі Словечансько-Овруцького кряжу. *Екологічні науки*. 2022. № 1 (40). С 28-32.

5. Хом'як І.В., Коцюба І.Ю., Козин М.С., Василенко О.М., Гарбар Д.А. Перспективи дистанційного дослідження запасів підземних вод Словечансько-Овруцького кряжу. *Екологічні науки*. 2023. № 2(47). С. 217-221.

#### ***Ecososological characteristics of the designed natural monument "Krynychka in Stuhivshchyna"***

***Abstract:*** The designed natural monument, located near the village of Stuhivshchyna in Zhytomyr region. The habitats of the designed natural monument belong to three types: forest, meadow and coastal. We have described plant groups belonging to 13 classes, 16 orders, 20 unions and 26 associations and one unranked group of the corresponding level. 8 rare habitats from 4 resolutions of the Bern Convention have been described on the territory. The territory has high potential for providing ecosystem services. It has socio-economic importance as a recreational and sacred object.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**



**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО  
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:  
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали V Міжнародної  
науково-практичної конференції**

*19 грудня 2024 року*

Конференцію присвячено пам'яті Леоніда Яковича Новаковського,  
академіка НААН України, доктора економічних наук, професора,  
Почесного землевпорядника України, Заслуженого діяча науки і техніки України

Київ 2025

**УДК 332.36**

**Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 грудня 2024 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 103 с.**

Видання містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the V International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою  
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України  
(протокол № 2-2 від 24 лютого 2025 р.)

**ISBN 978-617-8571-19-1**

© Інститут землекористування НААН України, 2025  
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2025